

INSTRUKCJA BHP

PRZY RĘCZNYCH PRACACH TRANSPORTOWYCH

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ z dnia 14 marca 2000 r.
w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy ręcznych pracach transportowych. (Dz. U. Nr 26, poz. 313)

Zabronione jest stałe zatrudnianie przy transporcie ręcznym osób:

- których stan zdrowia nie pozwala na wykonywanie , tego rodzaju prac (w szczególności osób głuchych, niemych, o słabym wzroku, epileptyków, umysłowo chorych, o poważnych schorzeniach serca i cierpiących na przepuklinę),
- kobiet w ciąży,
- młodocianych tzn. osób, które nie ukończyły 16 lat.

Pracowników należy wyposażyć w:

- odzież i obuwie robocze,
- niezbędny sprzęt pomocniczy (pasy nośne, nosze transportowe, uchwyty kleszczowe, bosaki, haki, uchwyty przyssawne, rolki transportowe, taczki, wózki),
- odzież ochronną oraz środki ochrony indywidualnej stosownie do warunków atmosferycznych i możliwych zagrożeń.

Pracownicy powinni posiadać:

- orzeczenie lekarza medycyny pracy potwierdzającym brak przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania tego typu pracy,
- aktualne szkolenie wstępne bhp: instruktaż ogólny i stanowiskowy

Bardzo ważne jest, by podczas szkoleń zapoznano pracowników z techniką bezpiecznego unoszenia, podnoszenia, odstawiania, układania, ciągnięcia, przenoszenia, przesuwania, przetaczania i przewożenia różnych przedmiotów; sposobem posługiwania się sprzętem pomocniczym i środkami ochrony indywidualnej, a także z aktualnymi przepisami.

Należy zadbać o:

- wcześniejsze omówienie zadania (jego przebieg i koordynację),
- powierzchnię po której wykonywany ma być transport (w miarę możliwości zadbać by powierzchnia po której odbywa się transport była równa, stabilna, nie śliska),
- oznakowanie bezpiecznych dróg transportu,
- unikanie transportowania zbyt wielkich, ciężkich przedmiotów,
- bezpieczne magazynowanie i składowanie (w tym podnoszenie i transportowanie przedmiotów jedynie z górnych warstw stosu),
- prawidłową postawę podczas noszenia (utrzymanie pionowego obciążenia kręgosłupa).

Niedozwolone jest przekraczanie dopuszczalnych mas przenoszonych przedmiotów.

Dźwiganie i przenoszenie przez jednego pracownika przedmiotów o ciężarze przekraczającym 50 kg jest zabronione.

1. Dopuszczalne normy podnoszenia i przenoszenia ciężarów na jednego pełnoletniego pracownika wynoszą:

I. dla mężczyzn:

- 30 kg przy pracy stałej,
- 50 kg przy pracy dorywczej,
- 30 kg na wysokość > 4m,
- 30 kg na odległość > 25m.

II. dla kobiet:

- 12 kg przy pracy stałej, 3 kg dla kobiet w ciąży i w okresie karmienia,

- 20 kg przy pracy dorywczej (do 4 razy na godzinę w czasie zmiany roboczej), 5 kg dla kobiet w ciąży i w okresie karmienia.
- 2. Przedmioty o długości powyżej 4 m. i ciężarze powyżej 30 kg, należy przenosić przez nie mniej niż dwóch pracowników, przy czym na jedną osobę powinna przypadać masa do:
 - **25 kg**, gdy praca ma charakter stały,
 - 42 kg, gdy praca ma charakter dorywczy.
- 3. Niedopuszczalne jest zespołowe przenoszenie przedmiotów na odległość przekraczającą 25m lub o masie przekraczającej 500 kg.
- 4. Przenoszenie ciężarów do 500 kg musi się odbywać pod nadzorem doświadczonego pracownika, którego obowiązkiem jest wydawanie głośnych komend i rozkazów. Przy dobieraniu pracowników do zespołowego dźwigania ciężarów należy uwzględnić ich wiek, wzrost i siłę.
- 5. Przy pracach transportowych należy stosować sprawny sprzęt pomocniczy jak kleszcze, drążki, liny, taczki, wózki itp.
- 6. Przy przenoszeniu długich i ciężkich przedmiotów na ramionach należy:
 - równomiernie i jednocześnie przez wszystkich pracowników podnosić ciężar na komendę,
 - przenosić ciężar na ramionach jednoimiennych (lewych lub prawych),
 - stosować naramienniki ochronne.
- 7. **Zabronione jest:**
 - ręczne przenoszenie przedmiotów, których środek ciężkości po ustawieniu w pozycji do podnoszenia i po podniesieniu znajdował się powyżej połowy wysokości przedmiotu,
 - ręczne przenoszenie przedmiotów o dużych rozmiarach przez pomieszczenia, schody, korytarze lub drzwi zbyt ciasne i wąskie w stosunku do rozmiarów tych przedmiotów,
 - przetaczanie przez jednego pracownika beczek o ciężarze ponad 300 kg, a także przetaczanie po pochylni przez jednego pracownika beczek o ciężarze ponad 50 kg Nie wolno przetaczać ręcznie beczek po pochylniach stromych o kącie nachylenia 30°,
 - przenoszenie przez jednego pracownika cieczy o właściwościach szkodliwych, żrących, gorących oraz takich których ciężar z naczyniem i uchwytem przekracza 25 kg,
 - przenoszenie na plecach, lub przed sobą, balonów z kwasami, zasadami lub innymi cieczami niebezpiecznymi Powinny być przewożone na specjalnych wózkach. Dopuszcza się przenoszenie w mocnych koszach o nieuszkodzonych uchwytach.

Zasady przemieszczania ładunków za pomocą sprzętu:

1. drogi komunikacyjne przeznaczone do transportu przy pomocy wózków ręcznych powinny być dostatecznie szerokie i posiadać twardą oraz równą nawierzchnię,
2. szerokość drogi do przewozu wózkami w ruchu jednokierunkowym powinna wynosić co najmniej o 60 cm więcej niż szerokość załadowanego wózka, zaś przy ruchu dwukierunkowym o 90 cm większa,
3. droga może być zbudowana z desek o grubości co najmniej 4 cm . Drogi dla wózków i taczek winny być stale oczyszczane z błota i lodu,
4. pochylenie dróg komunikacyjnych dla wózków nie może być większe niż 5 %, zaś dla taczek nie większe od 10 %,
5. wózki bez szyn winny posiadać koła ogumione,
6. dopuszczalna masa ładunku przesuwanego po terenie płaskim o nawierzchni twardej łącznie z masą wózka, nie może przekraczać:
7. - 350 kg - na wózku 2 kołowym
8. - 450 kg - na wózku 3-lub 4-kołowym,
9. dopuszczalna masa ładunku przy przemieszczaniu ładunku na wózku po pochyleniach większych niż 5 % łącznie z masą wózka, nie może przekraczać:
10. - 250 kg — na wózku 2-kołowym,

11. - 350 kg — na wózku 3- lub 4-kołowym,

Niedopuszczalne jest ręczne przemieszczanie ładunków na wózkach po pochyleniach powierzchni większych niż 8% oraz na odległość większą niż 200 m,

12. rękojeści taczek i wózków muszą posiadać metalowe ochraniacze dłoni oraz szelki do podwieszenia rękojeści na ramionach,

13. dopuszczalny ciężar przewożony na taczkach po powierzchni twardej powinien wynosić:

dla kobiet:

- 50 kg przy stromości toru nie przekraczającej 2% oraz powierzchni twardej i gładkiej; 12,5kg dla kobiet w ciąży i w okresie karmienia,
- 30 kg po powierzchni nierównej przy przewożeniu towaru wózkami wielokołowymi; 7,5 kg dla kobiet w ciąży i w okresie karmienia,

dla mężczyzn:

- 100 kg przy stromości toru nie przekraczającej 8%,
- 75 kg po powierzchni nieutwardzonej do 8 pochylenia oraz do 200m.

14. taczek nie wolno ładować ponad ich wytrzymałość,

15. ciężar należy na nich umieszczać w sposób zapewniający równowagę.

Dla zapewnienia warunków bezpieczeństwa pożarowego podczas robót, należy przestrzegać niżej podanych zasad:

- podczas pracy nie wolno używać otwartego ognia, palić tytoniu poza terenem do tego wyznaczonym,
- używanie odbiorników prądu elektrycznego może odbywać się tylko pod warunkiem zachowania wymaganej ostrożności i przy pełnej sprawności technicznej tych odbiorników,
- zabronione jest prowizoryczne naprawianie uszkodzonych bezpieczników instalacji elektrycznej, poprzez ich np. drutowanie. Do wymiany należy używać tylko bezpieczników oryginalnych i o mocy odpowiedniej do wielkości poboru energii elektrycznej. Wymiany dokonuje osoba posiadająca odpow
- po zakończeniu pracy należy wyłączyć dopływ prądu.

W przypadku powstania pożaru należy:

- ostrzec osoby znajdujące się w obrębie zagrożenia,
- wyłączyć zasilanie budynku w energię elektryczną i odciąć dopływ gazu, równocześnie:
 - zaalarmować straż pożarną,
 - powiadomić przełożonych o pożarze,
 - podjąć decyzję o ewakuacji ludzi,
 - przystąpić do prowadzenia akcji gaśniczej za pomocą podręcznego sprzętu gaśniczego.

Podczas akcji gaśniczej obowiązuje zasada bezwzględnego podporządkowania się poleceniom kierującego akcją ratowniczo-gaśniczą.

W przypadku zaistnienia wypadku:

- udzielić poszkodowanemu pierwszej pomocy,
- w razie potrzeby wezwać pomoc lekarską,
- powiadomić przełożonych.

W przypadku znalezienia się wobec bezpośredniego niebezpieczeństwa pracownik ma prawo powstrzymać się od wykonywania pracy (zachowuje wtedy prawo do wynagrodzenia, nie może jednak odmówić podjęcia innej równorzędnej pracy, gdy niezwłoczne usunięcie zagrożenia jest niemożliwe).